

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om det kongelige Teaters Deling i et Skuespilhus og et Operahus.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 1678).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Undervisningsministeren (Keiser-Nielsen): Det Lovforslag, som nu ligger paa det høje Tings Bord, oversendt fra det andet høje Ting, vil jeg ikke kunne anbefale til Vedtagelse. Jeg maa kort sige, at Gangen i denne Sag har været denne, at ved Begyndelsen af min Ministertid tog jeg straks fat paa at udarbejde et Forslag om Ordningen af det kongelige Teaters Forhold og havde da den Anskuelse, som vist var ret almindelig, at det vilde være rigtigst at bevare de nuværende tre Kunstarter ved det kongelige Teater under en fælles Styrelse og at ordne det saaledes, at disse tre Kunstarter, som trængte hinanden, kunde faa to Scener at spille paa, for paa den Maade at afhjælpe den Trang, der var. I Løbet af de Aar, hvori dette Arbejde foregik, fik jeg noget mere Indsyn og mere Forstaaelse af Arbejdet ved det kongelige Teater, end jeg hidtil havde haft, og det kom til at staa klarere og klarere for mig, at selv en Ordning med en Dobbeltscene og Bevarelsen af de tre Kunstarter ikke vilde føre til, hvad jeg mente, der maatte til, fornøden Arbejdsro, hvis man skulde faa det rette Udbytte af det Arbejde, der blev gjort. Ærede Medlemmer ved, at der saa ved Købet af Casino tilbød sig en Ordning paa gunstige Betingelser til at faa Kunstarterne skilt, saaledes at man fik to Teatre. Jeg udarbejdede derfor et nyt Forslag paa dette Grundlag, et Forslag om en Deling af de forskellige Kunstarter, hvorved man paa det nuværende kongelige Teater bevarede det reciterende Skuespil og paa Casinoteatrets Grund opførte et saa godt som nyt Opera- og Ballethus. Forslaget blev fremsat før sidste Jul og gik ud paa en Bevilling paa 7 100 000 Kr., dog kunde man udelade et Forslag om en Tilbygning af en ny saakaldet intim Scene paa det kongelige Teater, som androg 600 000 Kr., hvorefter Bevillingen vilde blive paa 6 500 000 Kr. Det Forslag, som jeg havde udarbejdet i de første Aar af min Ministertid om Dobbeltscenen, laa den Gang samtidig fuldt færdigt, da jeg tænkte mig, at der vilde blive Tale om dette, og vidste, at der var mange, der interesserede sig for

denne Plan. Det gik ud paa at ombygge det nuværende kongelige Teater til en moderne Scene, idet et af de Forhold, der bevirker en særlig stor Udgift og vanskelig Driftsbalance for Teatret, er, at der er en meget gammel og daarlig indrettet Scene, ved hvis Betjening der kræves et uforholdsmæssigt stort Mandskab. Dette Forslag laa altsaa fuldt udarbejdet med Overslag derover og vilde komme til at koste, saa vidt jeg husker, 7 700 000 Kr. eller godt 600 000 Kr. mere end Casinoplanen. I det andet høje Ting blev Casinoplanen meget unaadigt optaget, som jeg tror for en stor Del paa Grund af den ubetænksomme Opposition, der rejste sig blandt Teatrets udøvende Kunstnere, og den Usikkerhed, der derved kom i alle Forhold. Efter lange Forhandlinger førte det til, at man i det andet høje Ting vedtog et Forslag som det, der nu er kommet til dette høje Ting.

Naar jeg ikke kan anbefale dette Lovforslag, er det naturligvis for det første af den Grund, at jeg fremdeles har den Anskuelse, at man, selv om man forbedrer Forholdet ved Teatret ved at give det to Scener, dog ikke vil komme til en virkelig kunstnerisk Udfoldelse af de forskellige Kunstretninger ved Teatret. De vil ikke, selv med de to Scener, faa den fornødne Plads til at udfolde sig, og de Rivninger og Gnidninger, som der altid vil blive, hvor saa mange Mennesker — der er vel en 5—600 Menneskeransat i den Bygning — skal gaa sammen, vil altid medføre forskelligt, som forhindrer den frie Udfoldelse af Evner og Kræfter. Men det er for det andet, fordi Lovforslaget, saaledes som det her fremtræder, synes mig at have ret store Mangler. Det antyder, at man vil stille den fremtidige Ordning af det kongelige Teater paa fri Grund, saaledes at man atter kan optage Spørgsmaalet om en Dobbeltscene, og da navnlig gøre det ved for 400 000 Kr. at købe to Bygninger, som skulde anvendes til Udførelsen af den Dobbeltsceneplan, som jeg havde udarbejdet. Jeg mener, at selv om vi virkelig har dette for Øje, er det unødvendigt i Øjeblikket at købe disse Ejendomme; jeg tror, efter hvad man nu kan se, at der ikke er Udsigt til, at Ejendommene yderligere vil stige meget i Værdi, og man kan derfor sikkert udsætte dette, indtil man virkelig kommer til det Resultat, at man skal købe disse Ejendomme; hvis de eventuelt ikke kunde faas til Købs, kan man jo ekspropriere dem. Det forekommer mig derfor, at det vilde være ret mærkeligt at købe disse Ejendomme.

Endvidere er Forslaget baseret paa Ud-